

CREENCES

No hi ha cap dubte que, fins i tot a les societats aconfessionals o laiques, les creences religioses tenen un pes. Més encara, les formulacions concretes d'aquestes creences, les distintes religions, tenen rellevància no només en els individus sinó també en els comportaments socials i fins i tot n'hi ha que pretenen que tinguin influència en les decisions polítiques.

A Espanya, que és, segons la Constitució vigent, un estat aconfessional, el debat "religiós" es troba obert. En concret, els representants jeràrquics de l'Església Catòlica, mitjançant la seva Conferència Episcopal, un dia sí i un altre també no tan sols posen de manifest les seves opinions perfectament legítimes, sinó que pretenen que els seus models siguin els referents bàsics de tota la societat espanyola. En definitiva, es manifesta una certa tendència d'una part de la jerarquia catòlica cap a que el pecat es converteixi en delictes i, pel mateix, el pecador en delinquent.

Aquesta investigació no pretén reflectir dades objectives de pertinença religiosa sinó que ha intentat esbrinar quin són els posicionaments dels ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat davant el que denominam creences religioses, en quina religió concreta s'identifiquen, quin és el seu nivell de pràctica religiosa, així com quin és el seu posicionament davant determinades situacions socials que es donen actualment al nostre país. Els resultats de la investigació també s'ofereixen pels distints grups d'edat i en comparació amb la investigació de 2007.

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +3,3%
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: febrer 2010

POSICIONAMENT CIUTADÀ (XXII)

EXAMEN A LA RELIGIOSITAT A LES ILLES BALEARS (II)

En el número 106 de Quaderns Gadeso, corresponent al mes de setembre de 2007, vàrem publicar la primera investigació sobre la religiositat a Balears. Avui repetim aquest treball, mantenint bàsicament els mateixos ítems, amb l'objectiu de facilitar les comparacions.

Aquest Quadern, com és habitual, recull una informació exhaustiva i rellevant, pel que és imprescindible el seu anàlisi detallat i imparcial.

A aquesta primera pàgina s'hi inclou una primera aproximació a la religiositat a les Illes, distingint de manera global i també per franges d'edat els creients i no creients.

A la pàgina 2 s'analitza amb cura la pertinença a les diverses religions dels que es declaren creients, així com les distintes "actituds" dels no creients.

A la pàgina 3 s'analitza el pes de cada una de les religions i, al mateix temps es precisa la pràctica religiosa entre els catòlics i la seva intensitat.

Finalment, a la darrera pàgina es reflecteixen els posicionaments davant distintes situacions socials.

Observant la taula adjunta, es pot comprovar que un **74,8% dels enquestats s'autodeclara creient**, independentment de la seva opció religiosa. Per altra banda, un **20,5% es declara no creient**. En qualsevol cas, en referència a l'any 2007, s'ha enregistrat una significativa disminució dels que es consideren creients i un augment de més de 4 punts dels no creients.

La disminució dels denominats creients es produeix a totes les franges d'edat, exceptuant els majors de 60 anys. Més en concret, la baixada dels creients d'entre 16 i 20 anys és la més rellevant (més de 7 punts respecte a la investigació de 2007). Correlativament, els joves són els que més es declaren no creients (46,3%), havent augmentat en 19 punts aquest percentatge. També és significatiu l'augment dels no creients en la franja de les persones que tenen entre 21 i 40 anys.

LA RELIGIOSITAT A BALEARS

TAULA Nº1

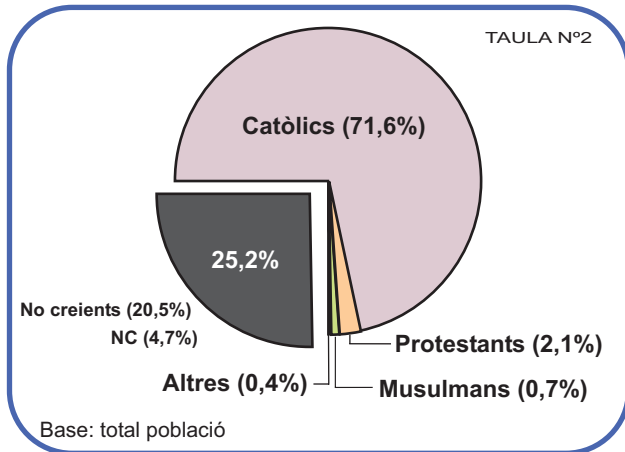
	Global	Per edats			
		16-20	21-40	41-60	+ de 60
CREIENTS	74,8% ↓	42,5% ↓	80,6% ↓	83,3% ↓	92,8%
NO CREIENTS	20,5% ↑	46,3% ↑	17,7% ↑	10,8%	7,1%
NC	4,7%	11,2%	1,7%	5,9%	0,1%

Base: total població

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer 2010

ELS CREIENTS I NO CREIENTS A BALEARS

En aquesta pàgina es pretén fer una anàlisi, el més exhaustiva possible, dels que es declaren creients i no creients. En definitiva, es matissen quines són les pertinences religioses dels creients i es desglossen les distintes actituds dels que es consideren no creients.

CREIENTS

Com es pot comprovar a la taula número 2, el 71,6% de la població de les Illes Balears es declara catòlica. Això implica una disminució de quasi 6 punts respecte a la investigació de 2007. Resulta significatiu, encara que no excessivament rellevant, l'augment dels que es declaren musulmans, i es mantén relativament estable el percentatge dels protestants.

A la taula número 3 es reflecteixen aquestes dades distribuïdes per franges d'edat. Resulta rellevant la **disminució de catòlics entre els més joves** (quasi 9 punts) i també cal destacar l'augment de musulmans a les franges de 21 a 40 anys i especialment entre els que tenen entre 41 i 60 anys.

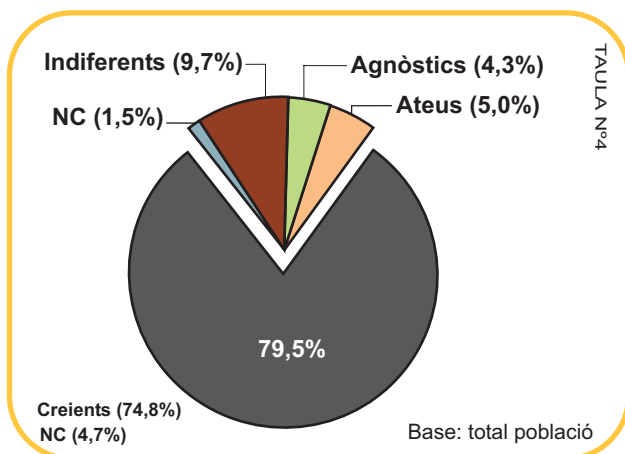
TAULA N.º3

PES DELS CREIENTS EN L'ESTRUCTURA POBLACIONAL (PER EDATS)

	Global	Per edats			
		16-20	21-40	41-60	+ de 60
CATÒLICS	71,6% ↓	38,7% ↓	76,2%	79,7%	91,6%
PROTESTANTS	2,1%	1,8%	3,5%	2,3%	0,8%
MUSULMANS	0,7% ↑	0,5%	0,9% ↑	1,3% ↑	0,1%
ALTRES / NC	0,4%	1,5%	-	-	0,3%

Base: total estructura poblacional/Creients (74,8%)

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer 2010

NO CREIENTS

En comparació amb investigacions anteriors, resulta rellevant l'augment de les persones no creients que manifesten la seva **indiferència respecte al fet religiós**. Aquesta dada ressalta molt més entre els més joves (16-20 anys), doncs assoleix un 28,2%. Com es pot comprovar, el nombre d'ateus, agnòstics i indiferents va disminuint quan més edat es té.

Resulta significatiu que la gent de més de 60 anys presentin dificultats per manifestar quina és la seva actitud personal, una vegada declarats no creients (un 4,4% no vol contestar). Un 1,5% des de mitjana edat tampoc no volen respondre.

TAULA N.º5

PES DELS NO CREIENTS EN L'ESTRUCTURA POBLACIONAL (PER EDATS)

	Global	Per edats			
		16-20	21-40	41-60	+ de 60
ATEUS	5,0%	11,4%	5,7%	2,4%	0,7%
AGNÒSTICS	4,3%	6,7%	7,0%	2,3%	1,0%
INDIFERENTS	9,7% ↑	28,2% ↑	5,0%	4,6%	1,0%
NC	1,5%	-	-	1,5%	4,4%

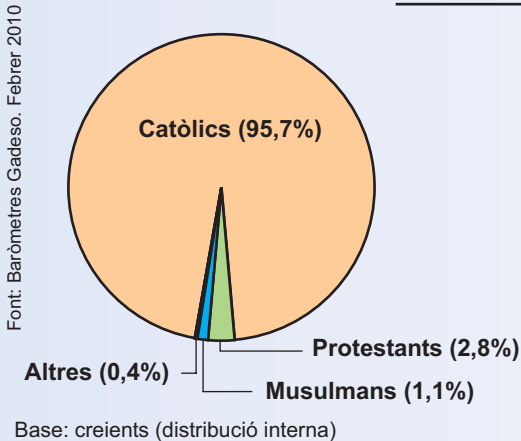
Base: total estructura poblacional/No creients (20,5%)

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer 2010

EL PES DELS CATÒLICS PRACTICANTS

TAULA N°6

DISTRIBUCIÓ DELS CREIENTS A BALEARS

El 95,7% dels que se declaren creients es considera catòlic. Aquesta xifra és molt rellevant, encara que disminueixi dos punts respecte a la investigació de 2007. En qualsevol cas, aquesta autodeclaració de catòlic presenta un fort component sociocultural, com es podrà veure a continuació.

Així mateix, s'ha de destacar l'augment significatiu dels musulmans. Com és lògic, aquesta dada es correspon al creixement de la població immigrada a la nostra comunitat.

Pel que fa als protestants, el que més rellevància té és l'augment dels que es consideren evangelistes.

Entre els que es declaren catòlics, un **65,3% afirma ser practicant**, enfront del **34,7% que diu ser no practicant**. Aquesta darrera data ha augmentat significativament en referència a les investigacions anteriors.

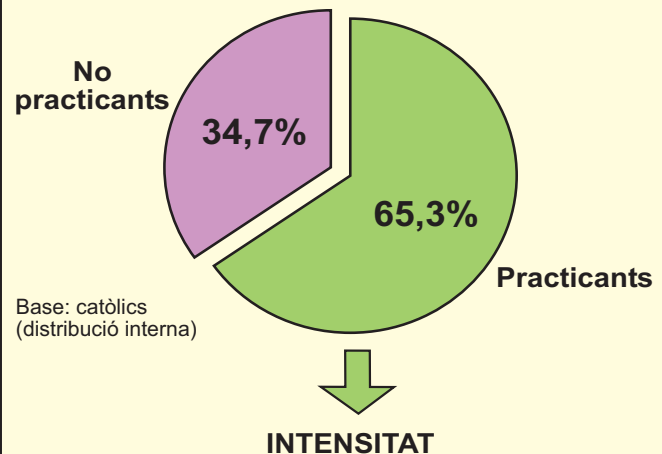
Si ens fixam en la intensitat de la pràctica religiosa, només un 35,2% dels practicants declara assistir regularment a missa els diumenges i a les festes religioses. Això suposa una disminució de 3 punts respecte a 2007. Per altra banda, un 55,6% manifesta acudir a algun acte religiós, especialment a la missa dominical, de tant en tant. Aquest percentatge ha augmentat en referència a l'anterior investigació. Finalment, es mantén estable el nombre de persones que practiquen algun acte religiós més d'un cop per setmana (9,2%).

De totes aquestes dades es dedueix que **un màxim del 35% del total de la població balear és catòlica practicant**, encara que amb distinta intensitat. De fet, únicament **un 14-15% del illencs manifesta assistir de manera estable a l'acte religiós** per antonomàsia (la missa dominical).

Tot l'anterior posa de manifest que encara hi un pes rellevant de la tradició catòlica dins la nostra societat, que no sempre es concreta en compromisos religiosos.

TAULA N°7

LA PRÀCTICA DE LA RELIGIÓ ENTRE ELS CATÒLICS

- De tant en tant	55,6%
- 1 cop per setmana (missa)	35,2%
- Més d'un cop per setmana	9,2%

Base: practicants (distribució interna)

TAULA N°8

CATÒLICS PRACTICANTS PER EDATS

	Global	Per edats			
		16-20	21-40	41-60	+ de 60
PRACTICANTS	65,3%	23,8%	58,7%	80,3%	98,5%
NO PRACTICANTS	34,7%	76,2%	41,3%	19,7%	1,5%

Base: catòlics (distribució interna)

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer 2010

Segons es pot veure a la taula número 6, els **joves catòlics** de 16 a 20) són els presenten un menor percentatge de practicants. No obstant això, els que se declaren practicants actius ho fan d'una manera estable i relativament intensa.

Com és "lògic", les persones de més de 60 anys que se

declaren catòliques són els més practicants, fins assolir un 98,5%.

El 58,7% de les persones d'entre 21 i 40 anys que diu ser practicant, acut a actes i oficis religiosos de manera molt discontinua.

ACTITUDS DAVANT SITUACIONS SOCIALS

Tal i com es fa a altres investigacions similars, nosaltres pretenem posicionar als ciutadans i ciutadanes de les Balears davant distintes situacions polítiques, socials i culturals que es donen a la nostra societat.

TAULA N°9

POSICIONAMENTS DAVANT SITUACIONS SOCIALS

(% de persones que hi estan a favor)

	Global	Per edats			
		16-20	21-40	41-60	+ de 60
DIVORCI	97%	99%	99%	97%	92%
VIURE EN PARELLA SENSE CASAR-SE	64%	86%	78%	49%	43%
EUTANÀSIA PASSIVA	57%	87%	68%	43%	30%
MATRIMONI HOMOSEXUAL (LEGISLACIÓ ESPANYOLA)	51%	74%	55%	39%	36%
AVORTAMENT (NOVA LLEI)	46%	86%	45%	29%	23%
POSICIONAMENT DELS BISBES ESPANYOLS	41%	15%	18%	57%	75%
ADOPCIÓ PER PART D'HOMOSEXUALS	34%	52%	34%	28%	22%
FINANÇAMENT DE L'ESGLÉSIA CATÒLICA A ESPANYA	30%	12%	21%	27%	60%

Font: Baròmetres Gadeso. Febrer 2010

Una primera lectura dels resultats adjunts permet deduir una notable **desafecció de la societat balear respecte a les postures oficials de l'església** en general, i de l'espanyola en particular. Aquest "divorci" no només es posa de manifest entre les persones que es declaren catòliques, sinó també entre aquells que són practicants.

En el seu conjunt, els resultats aquí reflectits són molt similars als de la investigació de 2007, encara que amb una certa tendència a intensificar l'autonomia personal i individual respecte als posicionaments oficials de l'església catòlica. Per tant, guanyen acceptació el **divorci**, la **convivència en parella fora del matrimoni**, l'**eutanàsia passiva** i el **matrimoni entre parelles del mateix sexe**.

Per altra banda, l'aspecte que més rebuig provoca entre la societat balear és el sistema actual de **finançament de l'església catòlica**, en contra del qual es situen 7 de cada 10 illencs. Molt lligat amb aquest aspecte hi trobam l'actitud dels ciutadans i ciutadanes de les Illes respecte al **posicionament dels bisbes espanyols**: la seva acceptació baixa del 45% al 41%, el que significa que quasi un 60%

de la societat balear (inclosos els catòlics practicants) està en contra d'aquest posicionament. A més, s'ha de tenir en compte que les franges de població més joves (de 16 a 20 i de 21 a 40 anys) són les que es declaren més contràries a les postures oficials de l'església, amb percentatges de rebuig que assoleixen el 85% i el 82%, respectivament. Per altra banda, els més grans són els més favorables als plantejaments i postures dels bisbes espanyols.

També hi ha dos aspectes més amb els que més de la meitat de la població no hi està d'acord: la **nova llei de l'avortament** i l'**adopció per part de parelles homosexuals**. No obstant això, cal afegir que l'acceptació envers aquestes situacions augmenta any rere any, especialment per les actituds positives de les franges d'edat més joves.

Així doncs, es pot afirmar que **les actituds són completament diferents en funció de l'edat**. A partir dels 40 anys el posicionament dels ciutadans i ciutadanes s'assembla més a la postura oficial de l'església catòlica. Ben al contrari, com més jove és la persona, més en desacord s'està amb aquests plantejaments.